

1.tétel

Iskola és társadalmi környezete

(nyitottság, zártság, kapcsolattartás a szülői társadalommal, szocializációs színterek)

nyitottság, zártság:

- Az iskola belső ügyeit érinti ez, pl. osztályzatok, pontozási rendszerek.
- A szülőknek, gyerekeknek joguk van szakértőhöz fordulni a nagy szummatív értékeléseknél, s ezért is kell megőrizni ezeket a dokumentumokat.
- Titoktartási kötelezettség is ezzel függ össze.(A kiskorú által rábízott titkot a pedagógusnak meg kell őrizni.) ez nagyon problémás dolog, mert a tanár örül, ha a diák bizalmasan fordul hozzá, de ezt a bizalmat tudnia kell kezelni. A tanár egyre inkább a terapeuta szerepét kezdi átvenni, de ehhez nincs felkészültsége. Kérdés, hogy meddig kell tartogatnia a titkot?
- A nyitottság vagy zártság a társadalmi környezet felé nyilvánul meg, nem pedig befelé, a diákok és pedagógusok felé. A külső társadalmat meddig engedjük az iskola ügyeibe belátni - lényegében ezt jelenti.

Társadalmi környezet és iskola

- Az iskola és társadalom mindenképpen kapcsolatban áll egymással, hiszen az iskola sem egy mindentől elzárt, elszeparált térben létezik.
- A társadalom részéről sok érdekcsoport van az iskolával kapcsolatban. Ide tartozik elsősorban a család, szülők.
- A szülőknek van elvárásuk az iskola felé, de a tágabb társadalmi környezetnek is. (Fenntartók, stb)

Szocializációs színterek:

- Az egyén igyekszik beilleszkedni a társadalomba. Ez a beilleszkedés, alkalmazkodás, azok a tényezők, melyek ebben szerepet játszanak összefoglalóan tartoznak a szocializációhoz.
- A szocializáció nem azonos a fejlődéssel, bár fontos azt is figyelembe venni. Átfogó értelemben inkább egy olyan folyamat, melynek révén a felnövekvő egyén elsajátítja az adott társadalom vagy társadalmi csoport értékeit, szokásait, normarendszerét, életszemléletét, s a társadalom jól funkcionáló tagja lesz.
- Sokféle szocializációs erő hat ránk, s éppen ezért sok színtere is van. Ilyen erőt fejt ki a család, baráti kör, kultúra, azok a szervezetek, ahol tanulunk, dolgozunk, stb.

• iskola belső
ügyeit érinti
• szülőknek, gyerekeknek
joguk van szakértőhöz
fordulni a nagy szummatív
értékeléseknél, s ezért is
kell megőrizni ezeket a
dokumentumokat!
• titoktartási kötelezettség
• társadalmi környezet felé
nyilvánul meg a
NY-2.

elvárási a társ. felől (működés, funkció)
↓
nyitottság társadalom felé
család, szülők

Egyén is
igyekszik beilleszkedni
a társadalomba
↓
alkalmazkodás

Szocializáció fejlődés

Soc. színterek:
Család, baráti kör,
kultúra, stb.

Égőfontosságú

- CSALÁDI
- KÖRNYEZETI } SOC.
- ISKOLAI

- A legfontosabb színterei: családi szocializáció, kortársi szocializáció, iskolai szocializáció.

Családi szocializáció

- A legkorábbi időszaktól fogva ez hat az egyénre, a kapcsolatok a családban tartósak, s hatásuk éppen ezért erős, s maradandó.
- Sokféle kapcsolat van a családban, ezek mind hatnak a többiekre. A szülőkkal való kapcsolat pl. a tekintélyekhez való viszonyulásunkat befolyásolja, a testvéri kapcsolat pedig a velünk egyen rangúakét.
- A családnak vannak ún. szocializációs funkciói is. Ezek :
  1. a biztonságérzet megteremtése, személyiségfejlődés érzelmi alapjainak a lerakása.
  2. a beszéd megtanítása.
  3. a első interakciós tér biztosítása – innen tanulja meg a gyerekek a más emberekhez való viszonyulást.
  4. modellnyújtás.
  5. általános értékek és normák közvetítése.
  6. éntudat és identitás formálása.

Iskolai szocializáció

- Az iskolának is komoly a szocializációs funkciója, bár a mértékéről különféle vélemények vannak
- Az a kérdés ezzel kapcsolatban, hogy miért is felelős voltaképpen az iskola, mit kell a diák számára közvetítenie, átadnia.
- A nevelés fő színtere az iskola, mégis a nevelési hatások tekintélyes része az iskolán kívül éri a gyereket. A családi hovatartozás és a tapasztalatok ugyanis meghatározóak már az iskolába kerüléskor.
- Az iskolai színterekhez tartozik a kortárs csoportok hatása is. Ezek személyiségformáló hatásúak, s segítik vagy gátolják a beilleszkedést.
- Az iskolai szocializációs eljárások lehetnek nyíltak vagy rejtettek. Ún. rejtett tanterv minden esetben van az egyes iskolákban attitűdöt, normákat, értékeket közvetítenek így.
- Pl. szocializációs eljárás a szociális megerősítés, dicséret vagy éppen elmarasztalás.
- A tanári elvárások szintén ebbe a körbe tartoznak.

- A tanulók nem fogadják el azonban minden további nélkül azt, ami velük történik. Igyekeznek a saját érdekeik szerint cselekedni

Kortársi szocializáció:

- A kortársi csoportok egészen óvodás kortól jelen vannak a gyermek életében, de igazán fontossá az átpartolás után válnak. Ekkor a teljesítmény, s a megítélések szempontjából a többiek szava fontosabb lesz, mint a felnőtteké.
- 9-10 éves kortól növekedik meg a kortársi szocializáció szerepe.
- A kortárs csoport is lehet rejtett tanterv forrása, hiszen befolyásolja, tanítja a diákokat arra hogyan viselkedjen az órán, iskolában, iskolán kívül.
- A kortárs csoportokban gyakran erős összetartás alakul ki, fontos lesz a hűség, összetartozás, egymás védelme és kölcsönös segítése.
- Ezen kívül még a társas kapcsolatok is fontosak. Az egyes emberrel való kapcsolat szintén befolyásoló lehet a szocializáció szempontjából.

Családi

- legfontosabb és legfontosabb
- erős és maradandó hatások
- szülő ↔ kiütközés vagy megújulás
- test ↔ vele együttműködés - u -
- rec. funkció

Iskolai

- nevelés
- explicit v. rejtett tanterv

Kortársi

- óvodás kortól
- teljesítmény, megítélés ⇒ fontos a többiek szava
- 9-10 év: csúszó a kortársi szoc. szerep
- fontos - : HŰSÉG, ÖSSZETARTÁS, egymás védelme
- társas kapcsolatok